

Helsehjelp er en menneskerettighet

Informasjon om rettigheter og tilgang til helsetjenester for personer uten oppholdstillatelse i Norge

DET RETTMESSIGE GRUNNLAGET FOR HELSEHJELPEN

Papirløse migranter har rett til:

1. Øyeblikkelig helsehjelp.¹
2. Nødvendig helsehjelp som ikke kan vente.¹
3. Nødvendig smittevern hjelp og medisiner til smittsomme sykdommer.¹
4. Svangerskapsavbrudd etter bestemmelsene i abortloven.¹
5. Helsehjelp til gravide før, under og etter fødsel.¹
6. Barn har rett til alle typer helsehjelp.¹
7. Barn har rett og plikt til å gå på skole.²
8. Det er lovlig å yte helsehjelp utover det pasienten formelt har rett til.³

1) Forskrift om rett til helse- og omsorgstjenester til personer uten fast opphold i riket. 2011-12-16.
2) Opplæringslova § 2-1. 3) Utlendingsloven § 108.
For mer informasjon, se lovdata.no.

AKUTT HELSEHJELP

Ved medisinsk nødstilfelle ring ambulanse: Telefon 113.

Legevakt – ved akutt sykdom eller skade

Hvis du trenger helsehjelp, gå til din nærmeste legevakt:

- Oslo: Trondheimsveien 233, 0587 Oslo (Aker sykehus).
- Bergen: Solheimsgaten 9, 5058 Bergen.
- **Telefon 116 117** (nummeret kobler deg automatisk til din nærmeste legevakt).

Tannlegevakt

- Oslo: **Telefon 23 04 07 50**. Trondheimsveien 233, 0587 Oslo (3. etasje i bygg 40, Aker sykehus, samme som legevakten).
- Bergen: **Telefon 55 31 03 10**. Solheimsgaten 18, 5058 Bergen (inngang B).

Andre viktige telefonnummer

Politi: **Telefon 112**. Brann: **Telefon 110**.

GRAVIDE KVINNER OG BARN

Helsestasjon for foreldre og barn

- For gravide kvinner og barn fra 0–5 år.
- Staben består av jordmor, helsesykepleier, lege og fysioterapeut.
- Tilbudet er gratis.
- De tilbyr støtte og veiledning innen bl.a. svangerskapsomsorg, barns fysiske og psykososiale utvikling, amming, vaksiner, ernæring, språkutvikling, tannhelse, foreldrerollen, samspill og familieplanlegging.

Hvordan finne nærmeste helsestasjon?

- Oslo: oslo.kommune.no/helse-og-omsorg/helsetjenester/helsestasjon-og-vaksine
- Bergen: bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger/helsestasjoner
- Andre steder: Sjekk kommunes nettside.

GENERELL INFORMASJON

- **Taushetsplikt:** Plikten til å ikke dele personsensitive opplysninger med andre. Helsepersonell og profesjonelle tolker har taushetsplikt, også overfor politi og innvandringsmyndigheter.⁴
- **Tolk:** Alle som ikke snakker norsk har rett til tolk i møte med helsevesenet.⁵
- **Betaling:** Det er ikke lov å kreve forhåndsbetaling for øyeblikkelig helsehjelp eller nødvendig helsehjelp som ikke kan vente. Det kan gis regning i etterkant, men dersom pasienten ikke kan dekke utgiftene selv, skal de dekkes av sykehuset. Man kan ikke nektes behandling fordi man har tidligere ubetalte regninger.⁶
- **Klage:** Du har rett til å klage dersom du ikke har fått oppfylt dine rettigheter som pasient: pasientogbrukerombudet.no

4) Helsepersonelloven § 21, pasient- og brukerrettighetsloven § 3-6, Rundskriv 1-5/2011 pkt 1., Helsesrådet 28. august 2009, 17. årgang. 5) Helseledningsdirektoratets veileder om kommunikasjon via tolk, kap. 16 (IS-1924). 6) spesialisthelsetjenesteloven § 5-3.

HELSESENTER FOR PAPIRLØSE MIGRANTER

kirkensbymisjon.no/helsesenteret

OSLO: Telefon 488 90 560

Herslebs gate 43, 0578 Oslo.

helsesenteret@bymisjon.no

Drop-in åpningstider: Tirsdag kl. 17.00–20.00.

Torsdag kl. 11.00–15.00.

BERGEN: Telefon 400 49 094

Kong Oscars gate 56, 5017 Bergen.

helsesenteret.bergen@bymisjon.no

Drop-in åpningstider:

Torsdag kl. 18.00–20.30.

Støttenettverk: Mennesker i Limbo

Telefon 453 80 619. ilimbo.org

INFORMASJON TIL HELSEPERSONELL

Kjente barrierer for tilgang helsetjenester

- Mangel på rettigheter og tolk.
- Betaling av helsetjenester og medisiner.
- Frykt for å bli rapportert.
- Mangel på fastlege, kontinuitet og tillit.
- Mangel på norsk person-/D-nummer.
- Mangel på informasjon om rettigheter en har og hvor man kan finne hjelp.
- Helsepersonells manglende kunnskap.

Hvordan du som helsepersonell

kan bedre tilgangen til helsehjelp?

- Følg yrkesetiske retningslinjer og medisinske prinsipper.
- Sett deg inn i pasientens rettigheter.
- Prioriter helsehjelp, ikke betalingsevne.
- Ettersteb at pasienten får et unikt hjelpenummer.
- Bruk alltid tolk hvis det er behov.
- Overhold din taushetsplikt.
- Vær varsom for pasienters situasjon, og respekter de valgene de har tatt.
- Gi pasienten informasjon og tjenester selv om det ikke er ditt direkte ansvar.
- Ikke forvent at ting går av seg selv, følg opp og vær «pasientens advokat».

سەنتەرى تەندروستى بۇ كۆچبەرانى بىن بەلگەنامە

kirkensbymisjon.no/helsesenteret

OSLO نۆسۇ

تەلەفون : 48890560
 Herslebs gate 43, 0578 Oslo
helsesenteret@bvmisjon.no
 كاتەكلى كرنەئودى سەنتەركە :
 سېشەسمە كاتەمىز: 17.00-20.00 (5 ئىنوارە بۇ 8 ى ئىنوارە
 پېنچەسمە كاتەمىز: 11.00-15.00 (10 ى بەياتى بۇ 3 ى ئىنوارە)

• بېرگن BERGEN
 تەلەفون : 40049094
 Kong Oscars gate 56, 5017 Bergen
helsesenteret.bergen@bvmisjon.no
 كاتەكلى كرنەئودى سەنتەركە :
 پېنچەسمە ، كاتەمىز : 18.00-20.30 (6 ى ئىنوارە بۇ 8:30 ى ئىنوارە) .

• تۆرى پەيۋەندى پىشۋانى مۇفەككەلى لە لىمبو (Mennesker i Limbo)
 تەلەفون : 45380619 limbo.org

زانیاری بۇ كارمەندانى چاۋدىرى تەندروستى

بەرەستە ناسرا لىمبو بەرامبەر دەستىپۇر اگەيشتن بە خزمەتگوزار يەكەنى تەندروستى :

- نەبۇنى ماقى ھەبۇنى ۋەرگىز .
- پارەدان بەرامبەر بە خزمەتگوزار يە تەندروستى يەكان .
- ترس لە راپۇز تەكرىد .
- پىۋىستى ۋەكىسى ھەبۇنى دوكتۇرى تاپىت بەردەۋامى ۋەتمەنە . .
- پىداۋىستى ۋەبۇنى ژمارە كەسى نىشۋىمەنى نەروچى(D-nummer) .
- پىداۋىستى ۋەكىسى زانیارى دەربارى ماقەكە كەكەسەكان ھەپانە ۋ چۇن ۋ لەكۆى
- دىتوان ھاكەرى ۋەر بېرگن .
- پىداۋىستى ۋەكىسى زانیارى ۋ شارەزايى كارمەندانى خزمەتگوزار يەكەنى چاۋدىرى تەندروستى .

چۇن تۆ ۋەك كارمەندىكى پىشەبى چاۋدىرى تەندروستى دەتوانىت دەستىپۇر اگەيشتن بە چاۋدىرى تەندروستى باشتىر بەكەيت؟

- پەندىبۇن بە رېنمابىيە نەمخلاقىيە پىشەبىيەكان ۋ بىنما تەندروستى ۋ پىزىشكەيەكان .
- پەيداكردنى شارەزاي ئاشندىبۇن بە ماقەكەنى نەخۇش .
- گرنىكى ۋەئەلەبۇيەت بەد بە چاۋدىرى تەندروستى نەك تۇئاناي پارەدان .
- دىنباۋىن لەمەدى كە نەخۇشكە شىتەكى ئاۋازە ۋەردەگرتىت ، ژمارە ھىلى يارمەتى .
- ھەمىشە نەكەر پىۋىست بۇو ۋەرگىز بەكار يەپنە .
- رەچارى نەركى خۇت بەكە لە نەپنى پارەدان .
- ئاگادارى دۇخى نەخۇشكەكان بىن ۋو رىز لەو ھەلپۇر دىنلە بەرگن كە ھەلپۇر اددوۋە .
- پىدائى زانیارى ۋ خزمەتگوزارى بە نەخۇش تەخەت نەكەر بەرپىسپارتى راسنەخۇمۇ تۇش نەپنىت .
- چاۋپىيە نەمە مەكەن شتەكان بە خۇپان رۇو بىدەن ۋىشكەمەن ،بەنواداچۇن بەكە ۋ "ئاكۇكىكارو پارەزى نەخۇش" بە .

ژئانى سەكىر(دوۋ گيان) ۋ مىندالان

ناۋەندى تەندروستى داېك ۋ باركان ۋ مىندالان

- نەم ناۋەندە بۇ ژئانى سەكىر(دوۋ گيان) ۋ مىندالانى 0-5 سالى يە .
  - ستاقى سەركى بىرىنى يە لە مامان ، پەرسارى قۇتابخانە ، پىزىشك ۋ چارسەرى سەروشى (فېسۇتۇر اپەت) .
  - خزمەتگوزار يەكان بە خۇرابى يە (بىن بەرامبەر) .
  - نەمان پىشكەرى ۋ رېنمابىيە پىشكەش دەكەن بۇ نەمۇنە لە :
- چاۋدىرى ۋ بەندادانچۇن لە كاتى سەكىر ئىدا ، ھاكەرىگرن لە گەورەبۇن ۋ گەشەسەندى مىندالان لە روى جەسەبى ۋ دەرۋىنى ۋ كۆمەلەمەنى يەو ، كۇتان (دەرزى /فاكسىن لىدان) خۇراك ، پەرىپىدائى زەمان تەندروستى ددان ، رۇلى داېك ۋ بۇلك ، كارلېك كەردن ۋ ھەساھەنگى ۋ پلاندانائى خىزانى .

چۇن نۇزىكتىن بىنكەكە تەندروستى بىدۇزىتەۋە :

www.oslo.kommune.no/helse-og-omsorg/helsehjelp/helsestasjon/jordmor-og-svangerskapskontroll/

شارۋانى نۆسۇ تەندروستى چاۋدىرى ۋ خزمەتگوزارى تەندروستى /بىنكە تەندروستى /مامان چاۋدىرى ۋ كۇنترۇلكردن لە كاتى سەكىر پىدا .

www.bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger

شارۋانى بىرگن اپەشەكان شۇنىقەكە تر : سەبارت بە ھەر شارۋانىكى سەردانى مالىپەرى نەلكترونى شارۋانىيەكە بەكەن . سەبارت بە كۆمەلگەپەك كە تىپىدا دەژىت سەردانى مالىپەر بەكە .

زانیارى گىشتى

پاراسىتى سەۋرى تاكەكەسى/نەپنى پارىزى كارمەندانى چاۋدىرى تەندروستى ۋ پىشەبىيەكان ۋ ۋەرگىزەكان نەركى رىزگرتن ۋ پاراسىتى بىنەسكانى نەپىنان ھەپە ، ھەروھە بەرامبەر پولىس ۋ دەستەلاتدارانى كۇچ كۇچپەران . نەمە پەلەتەپەكە كە نەمان بۇيان نى بە ھىچ جۇرە زانیارى كەسى ۋ تاپىتەنى دەربارى تۇدا بەدەن بەرپىران ۋ خزمەتگوزەرانى كۇچپەران ۋ پولىس .

- ۋەرگىز : ھەر كەسنىك زەمانى نەروچى نەزائىت ماقى نەمە ھەپە كە ۋەرگىزى ھەپىت لە ھەمۇو كۇنۇنەمەكان لە گەل خزمەتگوزار يەكەنى چاۋدىرى دەتروستى دا .
- پارەدان : رىگە پىدراۋانى يە كە داۋاى پىدائى پىشەمكى تىچورى پارە چاۋدىرى تەندروستى قىراگوزارى لەنكاز

پان چاۋدىرى تەندروستى پىۋىست كە تۇئاناي چاۋر ۋانىكردنى نى يە بەكرىت . دەكرىت دواتر پارەكە بەش بەش بەدرىت ، بەلام نەكەر لە تۇاناي نەخۇش دا نەپىت پارە بەدات ، دەپىت خەستەخانە پارەكە بەدات . ناكرىت بەھۇرى پارەدەنى پەسۇلە پارەدەنى پىشۇ چارسەركردنى نەخۇش رەتەكرىت .

سەكالا :

تۆ ماقى سەكالا كەردن (گەلى كەردن) ت ھەپە نەكەر تۆ زانیارى تەۋاوت سەبارت بەسافەكانت ۋەرنەگرتىت ۋەك نەخۇش . pasientogbrukerombudet.no (4) ياساى كارمەندانى تەندروستى § 21، نەخۇشكەكان ۋ ماقەكەنى باكر ھىنەرانى خزمەتگوزار يەكان ، رېنمابىيەكان 1- 5/2011 .pk1 دەستەبى راۋىزكارى تەندروستى 28 نەگەستى 2009 § 6-3 سەردەمى سالى . (5) بەرپىسپارتى تەندروستى راۋىزكارى ۋ پەيۋەندىيەكان 17 . لەرگىگى ۋەرگىز ھەپە ۋەبىشى (15-1924) IS . (6) ياساى ماقەكەنى چاۋدىرى تەندروستى نەخۇشكەكان § 3-5

بىنما بەنەرەتەپەيەكان بۇ ماقە رەۋاكانى چاۋدىرى تەندروستى

كۇچبەرانى بىن بەلگەنامە ماقى نەۋەدىان ھەپە كە :

1. چاۋدىرى تەندروستى دەستەبەن .
2. چاۋدىرى تەندروستى پىۋىست كە تۇئاناي چاۋر ۋانىكردنى نى يە .
3. پارەمى پىۋىست بۇ كۇنترۇلكردنى ھەكەردن ۋ دەرمانەكەنى نەخۇشپە گوزارۋەكان .
4. كۇنترۇپىنن بە دوۋگىيان پاش پەرمۇكردنى بىرگەكەنى ياساى لەبەربىدن .
5. چاۋدىرى تەندروستى بۇ ژئانى دوۋگىيان پىش ۋ لەكەتى ۋ داۋا لەدايەك بۇون .
6. مىندالان ماقى ۋەرگرتى ھەمۇو جۇرە چاۋدىرىيەكى تەندروستىيان ھەپە .
7. مىندالان ماق ۋ نەركىيان ھەپە بىچنە قۇتابخانە .
8. ياساى يە كە ھەمۇو ماقەكەنى چاۋدىرى تەندروستى بۇيان داېنېنكرىت ۋەك ماقىكى فەرمى ۋەنپەرتى كە نەخۇش ھەپىتى .

(1) رېنمابىيەكان ۋ رېنماتىكى تاپىتە بە ماقى ۋەرگرتى خزمەتگوزارى تەندروستى ۋ چاۋدىرى بۇ نەم كەسەنە كە ماقى مەنەۋە ۋ نىشەتەجىبۇونى ھەمىشەپەن نىيە لە شائىشەنەكەدا 16-12-2011 .

(2) بىرگەمى § 2 - 3 .1 لە ياساى پەروەردە) بىرگەمى § 108 لە ياساى كۇچبەرى . بۇ زانىارى زىتات ، سەپرى no lovdata بەكە

چاۋدىرى تەندروستى بەپەلە (فرايەكەۋن)

لە خالەتى پىۋىستى بە فرايەكەۋننى پىزىشكى ۋ چاۋدىرى تەندروستى بەپەلە دا پەيۋىدى بەكە بە نەسۇلانس بەرپەكەنى تەلەفون 113 . پىزىشكى ئىشكەر - لە خالەتى نەخۇشى لە ئاگادرا پان بىرنەدرايۇن ۋە نەكەر پىۋىستىت بە نەكەر پىۋىستىت بە چاۋدىرى تەندروستى ھەپە بىرۇ بۇ نىزىكتىن پىزىشكى ئىشكەرى .

چاۋدىرى تەندروستى بەپەلە (فرايەكەۋن) :

• Oslo : Trondheimsveien 233, 0587 Oslo (نەخۇشخانە ئاگەرەش ھوس) .
 • Bergen: Solheimsgaten 9, 5058 Bergen .
 • Telefon 116 117 (ژمارەكە راسنەخۇ پەيۋەندىكەت دەپىستىتەۋە بە نىزىكتىن پىزىشكى ئىشكەر چاۋدىرى تەندروستى بەپەلە (فرايەكەۋن)

پىزىشكى ئىشكەرى ددان

- تەلەفون OSLO : 23040750 .
- Trondheimsveien 233, 0587 Oslo (نەۋمى سىيەمى بىنئى 40، نەخۇشخانە ئاگەرەش ھوس) ھەمان پىزىشكى ئىشكەرى چاۋدىرى تەندروستى بەپەلە (فرايەكەۋن) .
- بىرگن Bergen : تەلەفون 55310310 .
- Solheimsgaten 18, 5058 Bergen (دەرگىيە B بۇ چۇنە ژۇرورە)

ژمارەكەنى تر كە ژۇر رەنگن :

پولىس: 112
 ناگركۇنەمە: 110

سەنتەرى تەندروستى بۇ

كۇچبەرانى بىن بەلگەنامە

كوردى (سۆرانى)

خزمەتگوزارى ۋ چاۋدىرى تەندروستى يەكەنە لە ماقەكەنى مەروفا

زانیارى سەبارت بە دەستىپۇر اگەيشتن بە خزمەتگوزار يەكەنى تەندروستى بۇ ئەۋ كەسەنە بىن مۇلەتى نىشەتەجىبۇن لە نەروچ .

خاچى سۋور نەركەكەنى كلېسا